Compareixença de la consellera de Drets Socials, Violant Cervera

Comissió de Drets Socials del Parlament de Catalunya
2 de juliol

Bon dia,

Gràcies Presidenta, membres de la Mesa, diputades i diputats.

Gràcies també a totes aquelles persones que ens segueixen pel Canal Parlament,

Comparec avui davant d'aquesta Comissió de Drets Socials del Parlament de Catalunya per definir les línies de treball i els objectius que ens hem marcat al Departament per la present legislatura.

Ho faig acompanyada de :

- La Secretaria General del Departament, la Sra. Dolors Rusinés

- La Secretaria d´Afers Socials i Famílies, la Sra. Anna Figueras

- El Secretari d´Infància, Adolescència i Joventut, el Sr. Alexis Serra

- El Secretari d´Habitatge i Inclusió Social, el Sr. Carles Sala

- Alguns dels membres del meu gabinet.

Ateses les restriccions per la situació sanitària en la qual ens trobem, i tenint en compte l´aforament d´aquesta sala no puc estar acompanyada, com m´agradaria, de la resta de l'equip directiu del Departament als quals agraeixo el seu compromís i feina diària.

No vull deixar d´agrair la feina feta per tots els equips anteriors, i molt especialment als treballadors del Departament, que han assumit i realitzat una acció de govern compromesa per l'avenç dels drets socials. Em sento honorada de poder seguir i aprofundir la seva tasca en aquesta legislatura.

També vull expressar un especial agraïment a totes les entitats i professionals del Tercer Sector, pel valor, dedicació i abnegació que han demostrat en una situació tan crítica com la que hem viscut durant la pandèmia de la COVID 19. Aquestes entitats, que habitualment ens acompanyaven, avui no han pogut assistir a conseqüència de la pandèmia.

Inicio aquesta compareixença amb la voluntat de compartir amb vostès les línies de l'acció de govern que preveiem impulsar des del Departament de Drets Socials, i de poder escoltar les propostes i consideracions que els diferents Grups Parlamentaris realitzeu, a fi de millorar el servei que prestem a la societat.

Volem innovar en polítiques i serveis per l'avenç en drets socials. La tasca que afrontem no pot ser sols una acció del Govern, sinó que requerirà un alt nivell de col·laboració institucional i una creixent implicació de tots els actors: ens locals, agents i entitats socials, Tercer Sector, àmbits professionals i del coneixement, agents econòmics, grups parlamentaris i tots aquells altres que a nivell social i comunitari seran essencials per a la transformació social que volem promoure.

Hem d'impulsar un nou pacte social que blindi drets i garanteixi una recuperació justa, sense deixar ningú enrere. La recuperació no serà completa si sortim d'aquesta crisi amb un increment de la desigualtat. El repte és ingent i necessitarem la col·laboració de tothom.

Exposició principals línies d´actuació en 4 blocs

Començo per exposar les que seran les principals línies d'actuació del Departament, que hem distribuït en quatre blocs:

- **Els drets socials com a quart pilar de l´Estat del Benestar**, l'objectiu és situar els drets socials al mateix nivell que altres drets com l'educació o la sanitat. És a dir, garantir la universalització dels drets socials.
- El **marc jurídic** sobre el qual se sustenta aquesta acció de Govern.
- **Línies de treball** clau del Departament.
- **La reivindicació d'un Estat propi** com a millor eina perquè política i economia es posin al servei del progrés social.

ELS DRETS SOCIALS COM A QUART PILAR DE L´ESTAT DEL BENESTAR

El Departament treballarà per potenciar la seva transversalitat dins del Govern i la seva coordinació amb altres Departaments com el de Salut, Ensenyament, Treball, Justícia, Territori o Igualtat, així com amb altres institucions publiques, especialment amb el món local i les entitats del Tercer Sector.

Els Drets Socials són aquells drets que van més enllà del drets civils bàsics i del dret a la salut, a l'educació, el treball o a les prestacions garantides. Entre aquests drets socials cal destacar, per exemple, el dret a uns serveis socials universals; el dret a l'habitatge; el dret a uns ingressos mínims; el dret al suport a la criança i la vida en família; el dret a una infància i joventut amb condicions per un ple desenvolupament humà; els drets de les persones amb discapacitat a viure dignament; els drets de les persones grans amb dependència o de les persones amb necessitats de suport de salut mental.

En resum, tots aquells drets que permeten que les persones del nostre país puguin desenvolupar el seu projecte vital amb garanties i igualtat d'oportunitats, des del bressol fins al final de la seva vida.

Perquè el nostre objectiu és situar les persones al centre de totes les polítiques. El Departament de Drets Socials neix com una eina per crear un futur millor al servei de les persones i el país. És també, una eina per garantir una recuperació social sense deixar a ningú enrere.

El compromís amb els drets socials és un compromís de servei a Catalunya i a totes i cadascuna de les persones que hi viuen, tot procurant que aquells que necessiten un major suport, tinguin a l'abast els recursos necessaris per fer realitat el seu projecte vital.

Volem enfortir i estendre els Drets Socials a les persones en situació de vulnerabilitat per superar la greu crisi social de la Covid-19. Vulnerabilitat agreujada per la pandèmia. Aquesta pandèmia ha fet visibles certes fragilitats, complexitats, incerteses que ens han de fer repensar algunes de les polítiques públiques per fer front als nous reptes. Volem impulsar un sistema social que garanteixi totes les eines per aconseguir la igualtat d'oportunitats entre tots els ciutadans i ciutadanes.

Hem de donar resposta als efectes més immediats de la crisi i alhora, cal avançar cap a una societat més inclusiva i igualitària amb mesures de llarg abast i de gran impacte.

En aquest sentit, centrarem el compromís del Departament de Drets Socials en l'impuls de polítiques efectives en la lluita contra la pobresa, l'exclusió social i les desigualtats.

Tindrem com a fita principal realitzar profundes transformacions en tots aquells àmbits que suposin avançar per garantir que tothom pugui desenvolupar el seu projecte vital lliurement i amb igualtat d'oportunitats. I ho farem treballant en polítiques d'habitatge, d'acció social i comunitària, drets dels infants i emancipació dels joves.

El repte és gran. Volem situar Catalunya a l'alçada dels països socialment més avançats. I cercarem en cada àmbit les millors experiències internacionals. Volem anar més enllà de l'actual sistema de benestar, fonamentat en la prestació de serveis.

La creació del Departament de Drets Socials és, doncs, un repte de país que ens obre una nova dimensió en les polítiques socials que volem per Catalunya.

Per dur a terme aquestes polítiques hem fet una reestructuració del Departament en tres grans àmbits sectorials:

- Secretaria d´Afers Socials i Famílies
- Secretaria d'Infància, Adolescència i Joventut
- Secretaria d'Habitatge i Inclusió Social

Abans, els exposaré el marc legal que marca la nostra actuació.

FONAMENTS JURÍDICS I POLÍTICS PER AVANÇAR EN DRETS SOCIALS

A nivell internacional:

- La Declaració Universal dels Drets Humans serà en tot moment un far que ens orientarà en l'actuació i capteniment del Departament.

- Les Convencions Internacionals sobre Drets Humans, en destacaré dues: La Convenció sobre els Drets de l'Infant i la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

- L'Agenda 2030 pel Desenvolupament Sostenible adoptada l'any 2015 per l'Assemblea General de Nacions Unides, que incorpora la promoció dels Drets Humans de manera transversal i proclama: "Aspirem a un món en

el que sigui universal el respecte dels drets humans i la dignitat de les persones".

A nivell nacional:

Recordar que l'Estatut d'Autonomia ens dona competències en:

- Art. 26 EAC en l'àmbit d'habitatge
- 166 EAC sobre serveis socials, voluntariat, menors i promoció de les famílies.

Que la pròpia Constitució reconeix en:

- Art. 148.1.3 CE competències en ordenació del territori, urbanisme i habitatge.
- Art. 20 CE competències en assistència social.

Legislació catalana

Comptem amb un gran marc jurídic català, molts de vostès en van ser protagonistes els darrers anys d'aquest marc jurídic. En matèria de serveis socials, habitatge i de suport a les persones, no els hi recordaré. Però voldria destacar la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, la Llei 14/2010, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i la Llei 18/2007, de 28 de desembre, sobre el dret a l'habitatge.

Són només tres exemples del marc normatiu que, sens dubte, caldrà actualitzar, per tal de fer front als nous reptes del país.

També tenim el Pla estratègic de serveis socials 2021-2024 (PESS) que és fruit del consens entre el Departament, el Tercer Sector, els ens locals i els agents econòmics i socials i els col·legis professionals. El pla es vertebra en 5 palanques de transformació:

1. Les persones i els professionals com a motors del sistema. Un dels aspectes claus d'aquest eix serà treballar per la millora de les condicions laborals dels treballadors i treballadores, i treballar el seu empoderament amb més formació i suport.

2. La vertebració i la reorganització per una millor qualitat i integració.

3. L'acció comunitària i la prevenció cap a un sistema més proactiu.

4. La governança i el coneixement amb decisions basades en l'evidència.

5. La intersectorialitat per a una intervenció holística.

I per acabar, l'Acord de Govern d'investidura, que assenyala mesures per garantir l'estat del benestar i promoure la cohesió social a Catalunya, amb un focus primordial en els drets socials i la inclusió. Entre altres mesures, aquest Acord preveu un Pla de rescat social per fer front a les derivades de la pandèmia i iniciar la recuperació.

Aquest Pla afecta a diferents conselleries. Pel que respecte al nostre Departament, es basa en el rescat de famílies, fer front a la pobresa extrema i el sensellarisme i per reduir les llistes d'espera dels programes d'atenció a la dependència. També en donar suport a les entitats en situació de dificultats.

EIXOS CLAU DE L'ACCIÓ DE GOVERN

A continuació passo a detallar alguns dels eixos clau de l'acció de govern, distribuït segons les tres Secretaries que conformen la nova estructura del Departament.

SECRETARIA D´AFERS SOCIALS I FAMÍLIES:

La Secretaria d´Afers Socials i Famílies és l'encarregada de dissenyar, programar i gestionar les polítiques de serveis socials, autonomia personal i discapacitat, família i Gent Gran, en cooperació amb tots els actors que intervenen en cadascun dels àmbits i actuacions o serveis, entre ells el món local, el Tercer Sector Social i els agents econòmics.

La nova reestructuració del Departament també ha afectat a aquesta Secretaria i en concret a l'àmbit de l'autonomia personal i la discapacitat, que a partir d'ara separarà la planificació estratègica i la definició del model, d'aquells aspectes relacionats amb la provisió dels serveis i els recursos d´atenció a les persones. És per això que, d'una banda, es manté la Direcció General d'Autonomia Personal i la Discapacitat, que intensificarà les seves funcions per assegurar els drets i la igualtat d'oportunitats de les persones amb necessitats d'autonomia

personal i de les persones amb discapacitat. Aquesta direcció també fixarà els criteris del sistema català de l'autonomia personal, en farà la planificació i ordenació, i impulsarà el model d'avaluació i millora del sistema.

D'altra banda, s'ha creat la Direcció General de Provisió de Serveis, que dirigirà tots els processos de provisió dels recursos socials, propis i aliens, n'impulsarà el seguiment i avaluació, així com l'anàlisi de costos dels serveis.

En aquest sentit, la nostra actuació es guiarà per la universalitat dels serveis socials; l'atenció centrada en les persones; la preservació dels seus drets i llibertats individuals, oferint els serveis necessaris per tal que puguin desenvolupar el seu pla de vida.

És per això que volem impulsar un nou model d'atenció a l'autonomia personal, adreçat tant a les persones grans, com a les persones amb discapacitat o a les persones amb problemes de salut mental o addiccions. Aquest model es fonamenta en:

- Atenció personalitzada a través d'un professional social de referència. Cal establir la figura del/de la treballador/a social com a referent des del dia que naixem; independentment de l'edat, i amb caràcter universal tothom ha de tenir un professional de referència que l'acompanyi en el desenvolupament vital, en especial en els moments més difícils o en els punts d'inflexió vitals.
- Nou model d'atenció domiciliària, dimensionant i incrementant l'atenció domiciliària i l´assistent personal.
- Apropar i flexibilitzar els serveis inclosos a la cartera de serveis socials.
- Potenciar la vinculació de les persones amb la comunitat.
- Impulsar i implementar un nou model d'atenció residencial.

Com saben, les residències tornen a estar sota el paraigües de la Conselleria de Drets Socials. La pandèmia ha posat de manifest la utilitat de determinades eines i la necessitat d'avançar cap a un nou model d'atenció en el qual els serveis sanitaris i els serveis socials es coordinin per a oferir una millor atenció.

En aquest sentit, com també va anunciar el conseller de Salut, els vull anunciar de manera solemne en aquesta cambra, que treballarem conjuntament amb el Departament de Salut per crear l'**Agència Integrada Social i Sanitària**, com a eina gestora del conjunt de recursos sociosanitaris per a la gent gran i persones amb diversitat funcional i de salut mental, tot comptant amb la participació del món local. Estarà vinculada directament al nostre departament.

Com a país hem de repensar com hem d'atendre a les persones grans, amb discapacitat i amb trastorn mental i addiccions, que requereixen cura i atenció de llarga durada. Cal redissenyar la seva atenció i per això crearem una agència que integri els serveis socials i sanitaris.

D'aquesta manera, podrem:

- Assegurar una atenció integrada que permeti seguir tot el cicle vital de les persones.
- Realitzar una planificació conjunta i disposar d'un pressupost unificat que permeti alinear les estratègies i els serveis sanitaris i socials.
- Superar la fragmentació dels processos d'atenció i facilitar la transició entre serveis.
- Optimitzar recursos i generar sinèrgies.
- Facilitar la compartició d'instruments entre els professionals, com els sistemes d'informació, pla d'atenció compartit i únic, protocols conjunts, plataformes i canals de comunicació...

Paral·lelament treballem en 3 àmbits d'actuació:

1. Millorar l'atenció en l'àmbit residencial,
2. Reforçar l'atenció a l'entorn domiciliari i a la comunitat.
3. Avançar en sistemes d'informació compartits.

Amb aquestes aliances que es van establir el darrer any a conseqüència de la pandèmia, les continuarem mantenint fins tenir constituïda aquesta agència entre els dos departaments.

En relació a les persones grans, treballarem per l'envelliment actiu i potenciarem el Consell de la Gent Gran. Posarem especial atenció en l'eradicació del maltractament vers la Gent Gran.

Com els deia, l'objectiu és que tothom pugui desenvolupar el seu projecte vital lliurement i amb igualtat d'oportunitats.

Persones amb discapacitat

Pel que fa a les persones amb discapacitat, hem de garantir que puguin desenvolupar la seva autonomia personal amb igualtat de condicions que la resta de ciutadans.

Durant el mandat del President Torra, el Govern, conjuntament amb el sector de la Discapacitat, van acordar el Pacte Nacional per els drets de les Persones amb Discapacitat. Un compromís que nosaltres recollim i farem efectiu.

En relació a aquest àmbit d'actuació, seguirem treballant per una progressiva implantació dels models de suport a la vida independent en la comunitat, com alternativa a la institucionalització.

Una de les baules més febles de la nostra societat és tot el relacionat amb els problemes de salut mental, en tots els àmbits de la vida, des dels infants a la gent gran. En aquest sentit, treballarem transversalment amb el Departament de Salut en la Estratègia Nacional per a la Salut Mental, impulsarem un nou model d'actuació integral i comunitari a través d'accions a tot el territori per a la cura de la salut mental i emocional, amb especial focus a la població jove i als col·lectius més vulnerables.

Pobresa i suport a persones amb risc d'exclusió social

En relació a l'abordatge de la pobresa i el suport a les persones amb risc d'exclusió social, posarem la prioritat en:

- Establir polítiques que permetin superar les necessitats materials i la situació de pobresa material i/o vulnerabilitat de la ciutadania, a través de prestacions com la Renda Garantida, prestacions de necessitats bàsiques, prestacions per a joves ex-tutelats, entre d'altres.
- Millorarem la cobertura de les necessitats bàsiques de totes les persones que viuen a Catalunya amb independència de la situació administrativa.
- Garantirem l'accés als subministraments bàsics de la llar a les persones i famílies en situació d'exclusió social.

En aquest àmbit tan essencial, desplegarem l'Estratègia Catalana del Sensellarisme per millorar l'atenció a les persones sense llar i aportar solucions residencials. Aquesta estratègia s'elabora conjuntament amb les institucions locals i les entitats del Tercer Sector Social amb més experiència en l'abordatge del sensellarisme a Catalunya.

Un dels elements que contribueixen a sortir de la pobresa és el sistema de prestacions econòmiques. Les prestacions són un element fonamental que contribueixen a que els ciutadans sense recursos assoleixen una vida digna. A aquelles que estan incloses a la llei 13/2006, que suposen uns 150 milions d'euros, cal afegir aquelles derivades de la Renda Garantida de Ciutadania,

prestació que arriba a uns 160.000 beneficiaris i a la qual es destinen 430 milions d'euros a l'any.

En darrera instància, vull fer referència a l'àmbit de les famílies. Des del Departament de Drets Socials donarem suport a les famílies en tota la seva dimensió, implicant a totes i cadascuna de les unitats del departament.

Poder viure en família o entorns vitals de convivència de qualitat és l'aspiració de la majoria d'éssers humans i una necessitat essencial en determinades etapes de la vida. Per això durem a terme, entre d´altres, les actuacions següents:

- Liderarem l'actualització del Pla interdepartamental de Suport a les Famílies, amb l'objectiu, entre d'altres, d'afavorir la conciliació, el reconeixement a la diversitat de les famílies i incorporar una perspectiva familiar transversal al conjunt d'actuacions públiques. Es farà especial atenció a les famílies monoparentals, impulsant les capacitacions parentals, l'acompanyament educatiu, els serveis que garanteixen la conciliació i els que contribueixen a la detecció de situacions de vulnerabilitat i de risc.
- Reimpulsarem l'Observatori Català de la Família i la Comissió Interdepartamental de Suport a les Famílies.

SECRETARIA D´INFÀNCIA, ADOLESCÈNCIA I JOVENTUT

La Secretaria d'Infància, Adolescència i Joventut volem donar una visió de conjunt de tot el col·lectiu d'infants, adolescents i joves de Catalunya, entenent-lo com uns cicles de la vida que es comuniquen entre sí, amb una perspectiva integral.

Considerem que, en la mesura del possible, cal anar deixant enrere les barreres marcades per les edats biològiques, per centrar-nos en les necessitats i transicions de les diferents etapes de vida dels nois i noies.

Un dels objectius de la Secretaria és oferir una visió holística i impulsar les polítiques que afecten a l'infant, l'adolescent i al jove posant-los al centre de les polítiques i no entendre les seves necessitats (educatives, emocionals, sanitàries, socials, d'inserció laboral, etc.) com a caixes separades on els diversos actors públics actuen de forma segregada i no coordinada.

Volem impulsar polítiques de promoció, prevenció, protecció i participació, connectant les polítiques d'infància i d'adolescència amb les de joventut donant-los-hi una lògica de continuïtat.

Els infants, adolescents i joves han estat un dels grups de població més afectats per les conseqüències socials i econòmiques de la pandèmia, agreujant la seva situació de vulnerabilitat que ja tenien per la precarietat laboral i les dificultats per a l'emancipació. La crisi sanitària també ha fet empitjorar les dades d'afectació de la salut mental.

Per això, volem recuperar, reconnectar, empoderar i enfortir la infància, l'adolescència i la joventut del nostre país, en la transició cap a la postpandènmia.

I ho farem des de la governança compartida amb les persones joves i el moviment associatiu.

La nostra actuació per la promoció dels drets de la infància, l'adolescència i la joventut serà primordial. Així, entre altres actuacions treballarem per:

A. ÀMBIT DE LA PROMOCIÓ

- Elaborarem un nou Pla Integral d'Infància i Adolescència, amb connexió al pla nacional de joventut, tot recuperant l'esperit del Pacte per a la Infància. Un Pla que ha de ser una guia consensuada dels principals reptes i objectius per millorar les condicions de vida i el benestar de tots i totes les infants i adolescents del nostre país.

- La redacció d'un nou Pla Nacional de la Joventut de Catalunya 2022-2032, del qual se n'aprovaran les bases en el proper Congrés de la Joventut de Catalunya.

- Crearem un Sistema Integral de comunicació instantània adreçada a infants, adolescents i joves amb l'administració, que superarà el telèfon de la infància i l'adolescents.cat, com a eina comunicativa i d'interacció de referència.

- Impulsarem la primera Enquesta per conèixer les condicions de vida i el benestar dels infants i adolescents de Catalunya. Dirigida a la població en general i amb connexió amb l'enquesta de joventut.

- Garantirem els drets dels infants, adolescents i joves LGTBI, evitant situacions de discriminació i assegurant que puguin viure la diversitat sexual i afectiva en plena llibertat.

- Reforçarem l'aposta per una xarxa d'albergs pública de qualitat, la Xanascat, que es concreti, entre d'altres eines, per mitjà d'un Pla Director per tal que esdevingui una xarxa més moderna i actualitzada i també compromesa i referent en matèria de sostenibilitat i medi ambient.
- Reforçarem el Carnet Jove com a eina de millora de la qualitat de vida de les persones joves amb propostes i descomptes diversos, creant xarxa i sentiment de pertinença a la comunitat de persones joves interrelacionades.

B. ÀMBIT DE LA PREVENCIÓ

Entre altres actuacions, durem a terme:

- Finalitzarem el desplegament dels Serveis d'Intervenció Socioeducativa no residencial per a infants i adolescents en situació de risc i les seves famílies.

- Combatrem la pobresa infantil en el marc de l'Estratègia Catalana per a l'eradicació de la pobresa.

- Elaborarem i aplicarem, de manera conjunta amb el Departament de Salut, un pla específic per l'abordatge de salut mental infanto-juvenil, amb especial atenció al suïcidi juvenil i als trastorns alimentaris.

Per revertir la precarietat laboral i la taxa d'atur i millorar la taxa d'emancipació:

- Impulsarem i redefinirem la Garantia juvenil d'acord amb les noves directrius i recomanacions europees per facilitar la transició de la desocupació i l'educació a la vida laboral.

- Crearem un parc públic de lloguer social per a joves a través d'un nou Pacte Nacional per l'Habitatge.

- També pretenem Impulsar els ajuts a l'educació en el lleure més enllà de la campanya d'estiu per garantir més oportunitats educatives per joves en

situació de vulnerabilitat o risc d'exclusió social i fomentar una educació 360º fora dels centres educatius.

- Estudiarem la possibilitat d'una línia de crèdit que afavoreixi l'emancipació juvenil.

C. ÀMBIT DE PROTECCIÓ

- Desenvoluparem el Pla de Millora del Sistema d'Atenció a la Infància, l'Adolescència i les seves famílies a Catalunya.

- Implementarem el desplegament territorial del projecte Barnahus, d'atenció integrada, integral i efectiva de qualsevol infant i adolescent víctima d'abusos sexuals (actualment el servei s'ofereix a Tarragona, amb grans resultats).

- Crearem l'Estratègia nacional de lluita contra la violència infantil, com a substitut de la comissió interdepartamental d'abordatge de la violència infantil i per donar continuïtat als seus objectius, al mateix temps que es dona compliment a les directrius europees.

- En el marc de l' Estratègia catalana per l'acollida i integració dels Joves Migrats Sols, conjuntament amb la resta d'agents, hem de garantir la màxima qualitat en l'atenció durant l'acolliment en recursos de llarga estada del sistema de protecció així com afavorir la seva integració en aspectes com la formació, el treball o l'habitatge.

  Actualment el Sistema està atenent a 5.287 migrats sols, dels quals 1.353 són menors d'edat. L'atenció que se'ls hi realitza és fins als 18 anys però s'amplia als 23 anys, ja que el 74% del joves migrats sols que atén el sistema actualment ja són majors d'edat.

  Cal recordar que no tenim competències capitals com la immigració o treball, de manera que aquests joves no poden optar a la nacionalitat i tampoc a permisos de treball.

  En aquest sentit, és urgent que s'aprovin i entrin en vigor les modificacions previstes del reglament d'estrangeria ja que la situació dels menors i joves

migrats sols que viuen a Catalunya requereix d'una solució i atenció prioritàries.

Per evitar la cronificació d'aquestes situacions crítiques, seguirem desenvolupant programes com el Sostre 360º per aquells joves migrats sols majors d'edat que es troben en situació de vulnerabilitat, en ocasions, sense llar ni referents al territori amb l'objectiu d'afavorir la seva inclusió social.

- Recuperarem el paper de la Generalitat de Catalunya com a autoritat central en l'àmbit de l'adopció internacional, posant en valor la recuperació competencial que ha significat la Sentència del Tribunal Constitucional 4088/2019.

- Millorarem l'atenció postadoptiva i augmentarem l'assessorament, el suport i l'orientació a infants i adolescents, i les seves famílies, en el procés de la recerca d'orígens biològics.

- Impulsarem la MENTORIA com a recurs d'intervenció social, com a mesura d'inclusió social per a molts dels joves i adolescents que arriben al nostre país sense cap referent familiar.

D. ÀMBIT DE PARTICIPACIÓ

Seguirem reforçant tots els canals de participació establerts amb la infància, l'adolescència i la joventut promovent espais d'intercanvi entre aquests cicles de vida per tal de donar la veu i la capacitat no només de participar sinó també de codecidir. Volem que infants i joves puguin codecidir.

- Seguirem apostant pel Consell Nacional dels Infants i Adolescents de Catalunya, el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya així com donar suport al conjunt dels espais de participació de la infància, l'adolescència i la joventut a nivell local.

- Impulsarem noves sinèrgies entre l'Observatori dels drets de la Infància i l'Observatori Català de la Joventut.

LA SECRETARIA D'HABITATGE I INCLUSIÓ SOCIAL

Hem creat la Secretaria d'Habitatge i Inclusió Social, que serà l´encarregada de consolidar l'habitatge com un dret social bàsic que cal protegir des de l'administració. Amb la incorporació d'aquesta matèria al Departament, la Generalitat de Catalunya fa un pas endavant per adaptar l'estructura del Govern a la realitat de la gestió pública de l'habitatge, unificant-la amb les polítiques de protecció dels drets socials per oferir respostes més àgils i efectives a un problema complex.

La Secretaria d'Habitatge i Inclusió Social s'encarregarà, entre d'altres, de dissenyar, planificar, programar i impulsar les polítiques públiques d'habitatge, acció comunitària, cohesió i inclusió social; dirigir la planificació territorial sectorial de l'habitatge; així com de promoure accions de foment en matèria d'habitatge, tant de promoció pública i privada com de rehabilitació, en l'entorn urbà i en el món rural.

Política social d'habitatge.

En l'àmbit de les polítiques socials d'habitatge el nostre compromís de legislatura tindrà com a principal objectiu millorar l'accés a l'habitatge dels col·lectius més vulnerables i amb més dificultats, així com posar especial atenció en l'emancipació dels joves. Per a fer-ho, s'articularan mesures d'ampliació del parc d'habitatge de lloguer social; es reforçaran els ajuts per a evitar la pèrdua de l'habitatge; es potenciarà la prevenció per a evitar el risc de desnonaments; s'apostarà per eines de mediació per a reduir-los; i s'actuarà contra el sensellarisme i el despoblament rural.

En concret, aquestes mesures són:

1. Incrementar el pressupost d'habitatge fins a 1.000 milions amb l'objectiu d'assolir la despesa pública en política d'habitatge fins a la mitjana europea. Aquests recursos són imprescindibles per a consolidar l'accés a l'habitatge com un dret subjectiu, que implica que l'administració estigui obligada a satisfer-lo a les persones que compleixin els requisits.

2. Establir i gestionar els programes socials d'habitatge de la Generalitat per a les persones que necessiten ajut per al pagament de l'habitatge o en situació de risc d'exclusió residencial: ajuts al pagament del lloguer (ordinaris, urgents, i a residents del parc públic); el reforç de l'atenció social dels casos gestionats per les meses d'emergències; l'acció de les

eines de mediació com Ofideute o com la Xarxa de mediació per al lloguer social; o la col·laboració i el suport a les entitats del Tercer Sector, a través de la Xarxa d'habitatges d'inclusió social.

3. Volem impulsar un pla de regeneració de barris en situació d'exclusió social per a afavorir la seva integració a les ciutats de què formen part.

4. Reducció dels casos de les meses d'emergències. A través de la recuperació d'instruments que han quedat suspesos per la sentència del Tribunal Constitucional sobre el DL 17/2019 i del reforç dels mecanismes de mediació. Tenim per objectiu reduir els casos que entren a les meses d'emergències, mentre alhora s'estableixen mesures per a l'allotjament dels casos favorables pendents d'habitatge, a través del Programa Reallotgem, el Programa 60/40 i l'ampliació del parc públic.

5. Defensarem la Llei de mesures urgents en matèria de contenció de rendes en els contractes d'arrendament d'habitatge, aprovada pel Parlament de Catalunya, així com del seu seguiment i millora dels mecanismes existents.

6. A través del Grup de Treball per garantir el dret a l'Habitatge, treballarem per evitar els desnonaments de les famílies vulnerables amb altres departaments com Interior, Justícia o Territori. Plantejarem mesures com recuperar urgentment el Decret llei 17/2019, a través de la Proposició de llei en tràmit al Parlament, ja que el Decret obligava a oferir un lloguer social davant qualsevol intent de desnonament per part de les entitats financeres, les seves filials immobiliàries, o els fons d'inversió.

7. Reforçarem la prevenció i la mediació per a evitar desnonaments.

8. Incrementarem el parc d'habitatge de lloguer social i de lloguer assequible cada any, amb especial atenció a la vulnerabilitat i amb un objectiu mínim de 5.000 habitatges. Ho farem amb diferents mesures com:

    - Exigint el traspàs a la Generalitat del patrimoni que la SAREB té a Catalunya, xifrat en prop de 3.000 habitatges.

    - Reforçant l´exercici del tanteig i retracte, que des de finals de 2015 ja ha permès ampliar el parc amb més de 3.100 habitatges.

- Treballant amb les entitats financeres, les seves filials immobiliàries i els fons d'inversió per tal que ampliïn la cessió d'habitatges destinats a lloguer social.

I amb el món local:

- Fomentarem la construcció d'habitatge de lloguer social i assequible per part de tots els operadors possibles, mobilitzant tots els sòls municipals existents.

9. Gestió dels projectes vinculats als fons europeus Next Generation EU.

   Els fons Next Generation EU preveuen destinar durant els propers 3 anys aproximadament 547 MEUR per a projectes en matèria de rehabilitació d'habitatges, i 160 MEUR més per a obra nova de lloguer social.

10. Impulsarem mesures de lluita contra el despoblament rural a través de l'habitatge mitjançant el foment de la promoció d'habitatge de lloguer assequible i social i el suport a la rehabilitació d'habitatges buits per recuperar.

11. Aprovarem inicialment el Pla Territorial Sectorial d'Habitatge i amb posterioritat obrir el procés de concertació i debat institucional, polític, social i del sector per a confeccionar i aprovar un nou Pacte Nacional per l'Habitatge.

12. Aprovarem i aplicarem un Pla Sectorial d'habitatge per la vida autònoma a la comunitat, que tingui com a fita primordial garantir la disponibilitat d'una llar accessible i saludable a tota persona i sigui una eina de foment del cohabitatge.

13. Impulsarem un parc d'habitatge de lloguer social per a joves.

En resum, tenim 3 pilars de la política d'habitatge:

- Fer de l'habitatge un instrument per a la inclusió social, evitant la pèrdua de l'habitatge de les persones més vulnerables, així com facilitant l'accés a l'habitatge als col·lectius amb més dificultats, com els joves i el despoblament rural, fent del dret a l'habitatge un dret subjectiu.

- Impulsarem un pla a curt termini per a l'obtenció urgent d'habitatges amb tots els mecanismes existents per a recuperar el dèficit enquistat en habitatge protegit de lloguer.

- Elaborarem un nou pla de regeneració de barris amb risc d'exclusió social, que combini fons europeus i altres instruments per a afavorir la integració dels barris amb especials dificultats.

Aquests tres pilars es concretaran en el Pacte Nacional per l'Habitatge.

Finalment, una de les matèries transversals, intergeneracionals i interdisciplinàries, sota el paraigües de la Secretaria d'Habitatge i Inclusió social, són les polítiques d'accessibilitat. En aquest sentit, continuarem proposant i desenvolupant polítiques, criteris i normativa per a la promoció i execució de les condicions d'accessibilitat, i la supressió de les barreres existents físiques, sensorials i actitudinals. La nostra finalitat és que les persones siguin el més autònomes possible, tinguin les mateixes oportunitats que la resta en l'exercici dels Drets i s'eviti la discriminació per raó de les barreres i/o de tenir alguna discapacitat.

Col·laborarem amb la resta d'administracions públiques, òrgans competents i altres entitats implicades, en programes i activitats que tinguin com a objectiu la promoció de l'accessibilitat, l'autonomia i la igualtat d'oportunitats.

ACCIÓ CÍVICA I INCLUSIVA A LA COMUNITAT

Una altra de les novetats és la incorporació de la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària a la Secretaria d'Habitatge i Inclusió Social, amb l'objectiu de reforçar-ne la relació amb les polítiques d'habitatge.

L'entorn comunitari en el que vivim -poble, veïnat, barri o ciutat- és l'espai en el que realitzem la major part de les nostres vides, la dimensió que ens obre tot un mon de possibilitats per fer reals els nostres projectes vitals i de convivència. Que aquests entorns destaquin per la qualitat de la participació, el civisme i la inclusió, serà una de les nostres línies d'acció fonamentals. Perquè sense un espai comunitari acollidor i inclusiu, la realització dels drets socials esdevé molt més precària.

Així, entre altres actuacions destaquem:

- Desplegarem el nou model d'Acció Comunitària Inclusiva en el marc del Pla Estratègic de Serveis Socials, transformant la intervenció comunitària i potenciant aquesta perspectiva com a estratègica.

- Promourem la creació d'iniciatives de dinamització comunitària dels entorns residencials i de suport a les situacions de solitud no desitjada, amb una intensa participació dels respectius ens locals, les entitats socials, cíviques i culturals més properes.

- Crearem l'Institut Català del Poble Gitano, que treballarà contra l'antigitanisme i promourà la inserció social i laboral del poble gitano així com la visibilitat especialment de les dones i els joves de la comunitat.

El foment del voluntariat ha estat i continuarà sent una de les prioritats de la Generalitat de Catalunya. Som un país on el voluntariat, més enllà de l'acció solidària que aporta, ha esdevingut escola de vida i de compromís ciutadà per a moltes persones.

En aquest sentit, aprofundirem i eixamplarem el suport, juntament amb el món local, a les entitats de voluntariat del país perquè arreu de Catalunya s'estengui una acció voluntària de qualitat. En relació amb aquest punt, clourem el procés de la llei del foment de l'associacionisme, consensuada amb el sector.

LÍNIES D´ACTUACIONS TRANSVERSALS

Finalment, hi ha altres línies transversals d'actuació entre les secretaries. Una vinculada al món local, com és el Contracte Programa; una segona de relació amb el Tercer Sector i, en últim punt, una relativa a la millora de la gestió dels serveis i prestacions d'atenció a les persones. Passo a detallar aquestes línies d'actuació:

CONTRACTE-PROGRAMA

És l'eina de relació interadministrativa entre el Departament de Drets Socials i els ens locals per a desplegar les polítiques de serveis socials. Els principis que regeixen el marc de coordinació, col·laboració i cooperació són els de la responsabilitat pública, l'autonomia local, la subsidiarietat, l'atenció integral des de la proximitat i l'eficiència i l'eficàcia en la gestió dels serveis.

Ha esdevingut el mecanisme relacional que ha permès respondre de manera conjunta les necessitats socials de les ciutadanes i ciutadans de Catalunya, respostes que, especialment en els darrers anys, han requerit de majors i més intenses sinergies de cooperació per poder atendre més persones i amb major intensitat amb els recursos disponibles des dels dos nivells d'administració.

A mode de resum, en el contracte-programa es regulen i preveuen, entre d'altres, els equips bàsics d'atenció social, el servei d'atenció domiciliària, els plans d'actuació local municipal en serveis socials, els referents comunitaris, els serveis d'intervenció socioeducativa no residencials per infants i adolescents i les seves famílies, els plans locals d'inclusió social, el servei de transport adaptat, l'atenció al poble gitano, les oficines joves i altres activitats en matèria de joventut, la promoció, reconeixement i protecció de l'associacionisme i el voluntariat o actuacions en matèria d'accessibilitat.

En l'actualitat estem en pròrroga del contracte programa 2016-2019 i estem treballant en el nou contracte programa 2022-2025. L'import de l'actual contracte programa era inicialment de 253,8M que s'ha incrementat fins els 319'9M per l'addicció de diferents noves actuacions acordades per fer front a la situació de la Covid-19.

COSPE (convocatòria ordinària subvencions projectes entitats)

Els programes de subvencions han esdevingut un instrument essencial per assolir les finalitats i els objectius de les polítiques públiques que la legislació estableix i que es concreten mitjançant l'acció de govern. En aquest sentit, la subvenció no solament orienta en un determinat sentit l'activitat d'altres ens públics i entitats privades d'acord amb els objectius dels plans sectorials corresponents, sinó que l'activitat de foment també permet una gestió més coordinada i participativa dels recursos públics segons els criteris de subsidiarietat, proximitat geogràfica i especialització tècnica, sense necessitat de duplicar xarxes existents o de crear nous serveis públics.

La Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, preveu que l'Administració de la Generalitat pot atorgar subvencions i altres ajuts a les entitats d'iniciativa social per coadjuvar en el compliment de les seves activitats de serveis socials.

En aquest sentit, el departament promou una convocatòria única amb diferents línies de subvencions adreçades a les entitats per actuacions de serveis socials, de promoció de la gent gran activa; d'infància i adolescència; famílies i persones en situació de vulnerabilitat; associacionisme, voluntariat, acció comunitària i

atenció a la comunitat gitana; joventut, educació en el lleure... Algunes d'aquestes línies poden ser de caràcter pluriennal, per tal de garantir una continuïtat en les accions a dur a terme i que són d'interès pel Departament i una major estabilitat a les entitats que les porten a terme.

El Departament hi destina aquest any 58,5 milions d'euros.

PLA DE TRANSFORMACIÓ DIGITAL (PDT)

Des del Departament s'impulsa un pla de Transformació Digital, que té els següents objectius:

- Potenciar la tramitació electrònica de totes les sol·licituds i processos del Departament, amb especial rellevància de les prestacions. Pot ser una bona eina per reduir les llistes d'espera.

- Incrementar la capacitat de gestió de la informació i la seva interacció amb altres sistemes d'informació, i amb la d'altres Departaments i Administracions per facilitar l'intercanvi d'informació.

- Transformar, per simplificar i unificar les aplicacions pròpies de gestió del departament per millorar i agilitar la gestió de tots els serveis i prestacions del departament.

- Prioritzar la interoperabilitat administrativa per agilitzar els tràmits interns de l'administració pública.

En definitiva, es tracta de conjugar quatre grans àmbits: persones, processos, dades i tecnologia, tots ells al servei de la millora en l'atenció a les persones.

CONFLICTES COMPETENCIALS. L'ESTAT PROPI COM A EINA DE PROGRÉS SOCIAL

Per acabar la meva intervenció, sobre els conflictes competencials i el convenciment que l'Estat Propi és el que ens ajuda a millorar les eines de progrés social. Els deia abans que les competències de la Generalitat estan recollides en l'article 148.1 de la CE i desplegades a l'Estatut. Tot i així, els conflictes competencials han estat constants al llarg de la història. Paso a detallar-ne alguns:

- La gestió del 100% dels recursos provinents del 0,7% de l'IRPF.

- La Llei 39/2006 de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i suport a les persones en situació de dependència, amb l'incompliment i la deslleialtat per part de l'Estat del compromís del 50/50 que marca la llei.

- El dèficit històric en el finançament estatal en serveis socials

- El dèficit de finançament estatal en matèria de política social d'habitatge i els constants recursos a les lleis aprovades al Parlament.

- La impossibilitat d'ajudar als nouvinguts a Catalunya a través de polítiques de treball.

- Ajuts que topen amb d'altres de propis com l'Ingrés Mínim Vital.

- I la visió centralista de l'Estat, que ens impedeix tenir marge de maniobra per a adaptar la gestió dels fons europeus Next Generation a les nostres necessitats.

- I el dèficit fiscal amb l'Estat espanyol que arriba als 22.000 milions d'euros anuals tenint en compte que el pressupost de la Generalitat és de 36.000 milions.

En totes aquestes qüestions, tenim competències o acords amb l'Estat que són vulnerats sistemàticament i que envaeixen les nostres competències.

Tot plegat, doncs, ens porta a defensar que és en el marc d'una República Catalana en què podrem fer polítiques públiques realment transformadores, perquè les podrem fer amb independència legislativa, amb independència fiscal, i amb independència financera.

Per acabar, hem intentat fer una descripció dels objectius del Departament a partir de la nova estructura.

La conselleria de Drets Socials neix per garantir que totes les persones puguin desenvolupar el seu projecte vital amb garanties i igualtat d'oportunitats, des del bressol fins al final de la seva vida.

A curt termini, l'objectiu és garantir que la recuperació social després de la pandèmia es faci sense deixar a ningú enrere. Perquè aquest és el gran canvi de paradigma: les persones han d'estar al centre de totes les polítiques.

Farem front a les principals problemàtiques. En concret, volem destacar que impulsarem un nou Pacte Nacional per l'Habitatge, que el consolidi com un dret subjectiu.

A més, impulsarem un nou model d'atenció a l'autonomia personal. La creació de l'Agència Integrada Social i Sanitària ha de ser un dels pilars sobre el quals se sustenti aquest nou model basat en l'atenció personalitzada, a través d'un professional social de referència.

Benvolguts diputats i diputades, són coneixedors de les urgències socials a les quals hem de fer front com a país. He sigut diputada i sé de la importància de la feina que fan els grups parlamentaris. Per això els demano la màxima complicitat, trobaran en aquesta consellera i en el seu departament la mà estesa per poder treballar conjuntament aquest marc que els hem detallat de les polítiques que volem dur a terme. Els demano però que quan tractem temes de país que poden ajudar a la millor vida per les persones, els demanaré complicitat i diàleg. Em poso a la seva disposició perquè si aconseguim fer dels drets socials del nostre país una eina útil per tots els ciutadans, l'èxit del projecte serà l'èxit de tots.

Moltes gràcies per la seva atenció, resto a la seva disposició per a totes aquelles qüestions que vulguin plantejar.